

Inleiding

Op 15 april 2021 wordt in Den Haag gesproken over de aanpak van de hersanering van het EMK-terrein tijdens een bestuurlijk overleg met vertegenwoordigers van het Rijk en de gemeente. De voorkeursvariant die nu voor ligt voor de hervatting van de sanering, wijkt in onze beleving zeer sterk af van de vastgestelde uitgangspunten die tijdens het gehele traject met de klankbordgroep zijn besproken en die bepalend zijn geweest voor de denkrichting in alle discussies en overleggen.

Wij stellen vast dat deze ambtelijke voorkeursvariant geen recht doet aan de situatie van het zeer ernstig vervuilde EMK-terrein en dat er wordt gekozen voor een korte termijnoplossing i.p.v. een duurzame oplossing.

Via deze ingezonden brief aan de gemeenteraad willen wij u als bewoners hierover informeren en onze zorg omtrent onze gezondheid nogmaals kenbaar maken.

Aanleiding

Het is algemeen bekend dat de bodem van het EMK-terrein in Krimpen aan den IJssel zeer ernstig is verontreinigd met zware metalen, vluchtige aromaten (BTEX: benzeen, toluen, ethylbenzeen en xylenen), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK), naftaleen, pyridine, fenol, pesticiden, cresolen, etc. Eigenlijk teveel om op te noemen, maar overduidelijk zeer slecht voor onze gezondheid.

Nadat EMK in 1980 de locatie had verlaten, zijn in 1983/1984 de bovengrondse installaties op het terrein ontmanteld. In 1989 is de locatie voor de eerste keer gesaneerd middels een IBC-variant (Isoleren, beheersen en controleren). Tijdens deze sanering is het vrijkomende puin gebruikt voor de opvulling van kelders, putten en voor de ophoging van het dieper gelegen poldergedeelte op het EMK-terrein, aangevuld met AVI-slakken en zand. Het geheel is afgedekt met een plaat asfalt. Doordat de grondwaterstand buiten het EMK terrein sterk is gestegen na het plaatsen van de damwand, is er veel druk ontstaan op deze damwand. Aanvullende maatregelen bleken nodig om deze druk op de damwand te verminderen. Die zijn gevonden in het plaatsen van een pomp om het grondwater op te pompen, zodat de druk afneemt, en om het grondwater te zuiveren. In de huidige situatie mag het terrein absoluut niet verder worden belast, laat staan ontwikkeld.

Deze vorm van sanering belemmert de gewenste herontwikkeling van het terrein voor andere bestemmingen en zadelt de gemeente op met een grote en gevaarlijke gifbelt.

Er is daarom onderzocht of het mogelijk is het terrein opnieuw, maar dan in zijn geheel, te saneren. Dit betekent het zo volledig mogelijk wegnemen van de verontreiniging en dat op een zodanige veilige en gezonde manier, dat het terrein vrij zou worden van actieve nazorg en daarna gebruikt kan worden als bedrijventerrein. De sanering in de vorm van een ontgraving heeft als doel alle mobiele vervuulende componenten zodanig te verwijderen, dat er sprake is van een stabiele eindsituatie.

Onze zorg

Als bewoners maken wij ons grote zorgen over onze gezondheid, omdat de voorgenomen variant van de sanering, waarover op 15 april wordt gesproken, sterk afwijkt van de gewekte verwachtingen. Je hoeft geen chemie te hebben gestudeerd om te beseffen dat het gif, dat hier in grote hoeveelheden in de grond zit, grote gezondheidsrisico's met zich meebrengt voor de omwonenden. Zo is benzeen een stof, die bewezen kankerverwekkend is voor mensen.

Sinds een eerste versie van het raamsaneringsplan is gepubliceerd en de gemeente een informatieavond heeft georganiseerd (2015) zijn wij als bewoners actief met de gemeente in gesprek om onze zorgen kenbaar te maken, om gehoord te worden en om te zorgen voor een veilige,

duurzame sanering. Deze gifbelt bevindt zich namelijk op zeer korte afstand van onze woningen, aan de andere kant van de Sliksloot. Als stoffen of gassen van het EMK-terrein vrijkomen, dan is het verspreidingsgebied van de stank en kankerverwekkende stoffen vele malen groter en bestrijkt niet alleen onze directe woonomgeving, maar grote delen van Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel.

Wij vinden dat de nadruk bij alle maatregelen zou moeten liggen op onze gezondheid en een veilige en duurzame oplossing.

Belang van de klankbordgroep

Omdat er veel partijen bij de sanering zijn betrokken en dit een binnenstedelijk gebied betreft, is enige jaren geleden een klankbordgroep opgericht. Naast bewoners zijn ook ondernemers uit Krimpen vertegenwoordigd, de gemeente, de rijksoverheid, DCMR en GGD. Het gif uit de grond halen heeft een zeer grote maatschappelijke waarde, maar dient ook een economisch doel, namelijk het ontwikkelen van het EMK-terrein als bedrijventerrein.

De waarde van de klankbordgroep is dat de betrokken stakeholders in het sanerings- en verdere inrichtingsproces inhoudelijk met elkaar kunnen spreken over wat de belangrijkste aandachtspunten zijn. De participatie van bewoners, ondernemers, aannemer, overheid en regievoerder aan de klankbordgroep maakt het mogelijk dat er eerder consensus en draagvlak over zwaarwegende onderwerpen wordt bereikt.

In zowel de klankbordgroep als in onze schriftelijk geformuleerde zienswijze hebben wij altijd opgeroepen om niet alleen de nadruk te leggen op hinder als geur, herrie en stof, maar vooral op onze gezondheid. Met financiële steun van de gemeente hebben wij externe experts ingehuurd, en o.a. een toxicologisch rapport laten opstellen met daarin de oproep om de signaalwaardes voor o.a. naftaleen en benzeen te hanteren en na te leven, zoals die wettelijk binnen de EU gelden. Daarnaast hebben wij opgeroepen om rekening te houden met de mengseltoxiciteit (een mengsel van verschillende schadelijke en kankerverwekkende stoffen). Deze waardes zijn gelukkig naar onze tevredenheid meegenomen in de uitgangspunten voor de sanering en vastgelegd in het raamsaneringsplan.

Huidige situatie

Dat brengt ons bij de huidige situatie. In de zomer van 2020 is de sanering al snel gestaakt door de aannemer en is besloten tot een heroriëntatie. Hiervoor zijn meerdere oorzaken benoemd. In de BOT sessie op 17 december 2020 bent u als gemeenteraad hier uitvoerig over geïnformeerd.

En vanaf de heroriëntatie gaat het knellen.

In de klankbordgroep is ons als bewoners een ambtelijke voorkeursvariant voorgelegd (zie onderstaande afbeelding), die mijlenver afstaat van de uitgangspunten en gesprekken die wij de afgelopen zes jaar met elkaar hebben gevoerd: namelijk het zo veel mogelijk verwijderen van de ernstige vervuiling, zodat er geen sprake is van actieve nazorg. Dit alles vanuit een maatschappelijk belang om deze zwaar vervuilde bodem verantwoord en duurzaam te saneren. Wij zijn dus uitermate teleurgesteld in deze ambtelijke voorkeursvariant, die totaal geen recht doet aan het gelopen traject van overleg in de klankbordgroep.

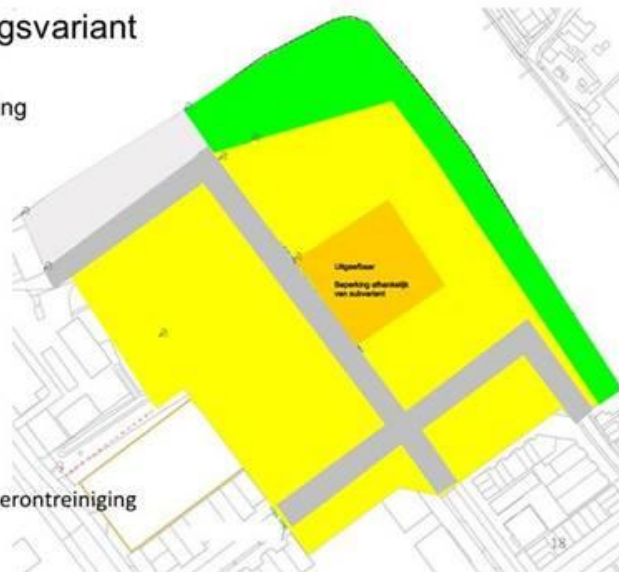
De sanering van het gehele terrein zou uitgevoerd worden met een overkapping (tent). Nu bespreken we varianten waarbij delen van het terrein zwaar vervuild achter zullen blijven, terwijl we allemaal weten dat hier grote gezondheidsrisico's aan zijn verbonden. Nu en in de toekomst. De kwestie lijkt vooral financieel gedreven te zijn, omdat de geplande sanering te veel geld gaat kosten.

Het dossier lijkt te stranden in een onmogelijk project, waarin de klankbordgroep slechts een van de spelers in de marge van het speelveld is, en met een beetje pech een 'vinkje in het proces' wordt. Dat zou ontzettend jammer zijn van de tijd en energie die wij hier de afgelopen jaren met elkaar in hebben gestoken, waarin wij elkaar altijd positief kritisch scherp hebben gehouden.

Ontwikkel + saneringsvariant

1. Sanering conform aanbieding
2. Veiligheid en omgevingsrisico's volledig beheerst
3. Damwand – bestaand
4. Vak 6 – laten zitten
5. AVI-slakken – herschikken

- Uitgeefbaar
- Uitgeefbaar op restverontreiniging
- Groenstrook

Toelichting op de Ambtelijke voorkeursvariant

Er is altijd in de klankbordgroep gesproken over de variant waarbij de gifgrond maximaal wordt gesaneerd met zo min mogelijk restverontreiniging en zonder actieve nazorg. Er is niet gesproken over deze variant, die voor het oog de zware vervuiling verdoezelt met een groenstrookje langs de damwand en waarbij de zwaarste vervuiling op het terrein gewoon blijft liggen; het betreft vak 6 (het oranje gebied) met een nieuwe damwand. Dat is vragen om problemen.

Deze ambtelijke voorkeursvariant is zeker niet conform het oorspronkelijke plan en staat dus ver af van de gestelde doelen, zoals geformuleerd in het raamsaneringsplan: namelijk een sanering van het gehele EMK-terrein, met als doel om zo veel mogelijk de ernstig vervuilde grond te saneren. Dit blijkt ook uit de beschikking, waarin het volgende staat beschreven: *“Zonder de isolatie- en beheersmaatregelen van de eerdere sanering is de kans groot dat weer sprake is van verspreidingsrisico's van de mobiele verontreinigingen, die plaatselijk als puur product (drijfslag/zaklaag) in de bodem aanwezig zijn. Daarom is gekozen voor een variant waarbij de bron van de mobiele verontreinigingen grotendeels wordt verwijderd door een grootschalige ontgraving.”*

Deze variant, waarbij veel minder grond wordt afgegraven dan beschreven in het raamsaneringsplan, geeft meer prioriteit aan het zo snel mogelijk inrichten van het terrein en veel minder aan de sanering van de sterk vervuilde grond.

De bewoners zien deze ambtelijke voorkeursvariant als een afkooppoging om het project financieel rond te krijgen, en niet als een poging het zwaar vervuilde EMK-terrein zeer grondig te saneren en dus duurzaam achter te laten voor nu en voor toekomstige generaties.

Wat wij willen

Als omwonenden stellen wij vast dat wij dus met een grote hoeveelheid gif in de grond achterblijven als deze ambtelijke voorkeursvariant wordt gerealiseerd. Wij kunnen ons als bewoners dan ook niet vinden in deze ambtelijke voorkeursvariant en zijn tegen de uitvoering hiervan. Het is teleurstellend te zien dat partijen onvoldoende verantwoordelijkheid nemen.

De bewoners blijven bij het standpunt dat we nu maximaal moeten saneren en moeten zorgdragen voor een veilige en gezonde omgeving. Hierbij staat het maatschappelijk belang voorop, voor nu maar ook voor de toekomstige generatie bewoners van Krimpen aan den IJssel. Wij begrijpen dat hele diepe verontreiniging wellicht niet gesaneerd kan worden door ontgraving zoals is gepland, zonder hierbij medewerkers en bewoners en omgeving in gevaar te brengen. Echter, ook met deze randvoorwaarde, dringen wij aan op maximaal saneren van het gehele terrein conform aanbesteding.

Met vriendelijke groet,

Stichting Belangen EMK IJsselwijk